

TUNTEMATON POTILAS

LUIN TUNTEMATTOMAN SOTILAAN ensimmäisen kerran 13-vuotiaana. Kohtaus joukkosidontapaikalla jäi mieleen. Telttaa valaissut Petromax suhisi hiljaa ja kamina hehkui lämpöä ilmaan, jossa tuoksui voimakas desinfiointiaineen haju. Pitkin seinänvieriä makasi huopiin käärittyjä haavoittuneita. Joku voihki hiljaa, jostain kuului nyyhkytystä, joku örähteli sekavasti: ”Jeesus... Jeesus...” Lääkäri konttasi ulos teltasta ja sanoi kuusen alla värjöttelevälle pastorille: ”Eerola loppuu pian.”

Kohtaus tuli mieleeni, kun tein tätä lehteä yökaudet Vantaalla Katriinan sairaalan haavanhoito-osaston hämärässä ruokasalissa. Kirjoittaessani juttua Skepsiksen Sokrates-palkinnon voittaneesta Marina Heinosesta ajatukseni katkaisi jostain huoneesta kuulunut hauras vanhuksen huuto: ”Apua! Auttakaa! Minä kuolen...” Kun etsin Lehtikuvan sivuilta kuvituskuvaa Juha Leinivaaran artikkeliin ”Taistelu nettihuuhaata vastaan jatkuu”, toiselta puolelta käytävää kuului synkkää kiroilua ja karjuntaa sekä myöhemmin sängyn päätylaidan hysteeristä hakkaamista.

Vietin sairaalassa 55 päivää. Näin ja koin pyytämättä paljon asioita, jotka panivat miettimään.

Ensimmäinen huonekaverini oli vanha mies, joka usein istui sängyn laidalla ja tuijotti eteensä sanomatta mitään. Öisin hän hengitti raskaasti ja vaikeroi, piti minua hereillä. Hän haisi pahalta. Aloin kammota häntä.

Viikossa mies taantui kävelykunnosta sängyn pohjalle. Hän ei kuitenkaan luovuttanut, hän tahtoi elää. Loppuun saakka hän teki jumppaliikkeitä vuoteessaan. Viimeinen yö oli tuskainen. Kuulin kuinka hänelle annettiin verta ja morfiinia, mutta mikään ei enää auttanut. Hänet päätettiin siirtää palliatiiviselle osastolle kuolemaan.

Jäimme huoneeseen hetkeksi kahdestaan. Katsoin selälään suu auki makaavaa tiedotonta miestä ja pyysin anteeksi, että olin ollut idiootti, maailman surkein huonekaveri. Yksikään omainen ei ollut käynyt katsomassa häntä sairaalassa ja minulle hän oli ollut vain saastunutta ilmaa. Itkin vähän.

Aamulla ”Eerola” oli poissa. Jäljellä oli vain tyhjä sänky. Patjan päälle oli laitettu siivoojaa varten lappu, jossa luki ”LIKAINEN”.

Kaikesta raastavuudestaan huolimatta sairaalareissu oli arvokas kokemus. Minut riuhtaistiin varoittamatta kuplani ulkopuolelle täysin toisenlaiseen maailmaan kuin omaani. Näin kuolemaa, näin elämää. Näin tuskaa, näin helpotusta. Näin kyynisyyttä, näin välittämistä. Aloin välittää itsekin.

Liikutuini, kun vuodepotilas Maj-Brit työnnettiin ensimmäisen kerran kuukausiin pyörätuolilla ruokasaliin. Sanoin muistisairaalle Arskalle, joka luuli minua naapurin Penaksi, että totta kai vien terveisiä heidän ystävälleen Pirrelle, kun pääsen kotiin. Ymmärsin, että hoitajat eivät pahuuttaan tai laiskuuttaan juokse joka kerta käytävällä, kun vanhus ilmoittaa kuolevansa. Sama huuto on saattanut jatkua jokaisena yönä puolen vuoden ajan.

Pahinta on, että tuskanparahduksiin tottuu. Avunpyynnöt eivät lopulta häirinneet lehdentekoani lainkaan. Toivon silti, että välittämisestäni jäi jotain jäljelle. Toivon, että se jokin hyvä pysyy minussa, kun arki taas koittaa, eikä haihdu viikossa kuin rippileirillä syntynyt päätös kiroilulakosta. Toivon, että minusta tuli parempi ihminen – myös parempi skeptikko. Toivon, että olen tulevaisuudessa entistä empaattisempi, ymmärtäväisempi ja kiinnostuneempi myös kaikista niistä, jotka ovat asioista eri mieltä kuin minä.

Toivon myös, että opin sairastumisestani jotain. Me skeptikot olemme kritisoineet uskomushoitoja aivan aiheellisesti, enkä sellaisia harkinnut edes silloin, kun hätä oli suurin. Minun valintani oli ”unohtaa” saamani diagnoosi, päättää olla leimautumatta sairastuneeksi ja jatkaa elämää niin kuin mitään ei olisi tapahtunut. Tämä tie johti kolmessa vuodessa Katriinan joukkosidontapaikalle Vantaalle

RISTO K. JÄRVINEN.